

Den kommunale beskæftigelsesindsats halter

Fra august 2009 får kommunerne ansvaret for den aktive beskæftigelsesindsats over for både dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Kommunen får større statsrefusion, når de ledige deltager i aktivering. Dermed er der risiko for, at der kommer langt større fokus på kvantitet i indsatsen frem for kvalitet.

af Senioranalytiker **Jes Vilhelmsen**

22. juni 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Den beskæftigelsesindsats, man tilbydes som ledig, kommer til at afhænge af den kommune, man bor i.
- Der er store forskelle i rettidigheden med hensyn til jobsamtaler og aktivering. Dagpengemodtagerne får i dag i langt større grad aktivering og jobsamtaler til tiden, end det er tilfældet for kontanthjælpsmodtagerne
- Der er stor risiko for, at der fremover fokuseres på kvantitet frem for kvalitet i beskæftigelsesindsatsen, da kommunen får større statsrefusion, når den ledige er i aktivering.
- Uddannelsesaktiveringen må temmelig sikkert stå for skud, da uddannelsesaktivering er dyrere end de øvrige aktiveringstyper.

Kontakt

Senioranalytiker
Jes Vilhelmsen
Tlf. 33 55 77 21
Mobil 30 68 70 95
jv@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Den kommunale beskæftigelsesindsats halter

Fra august 2009 overtager kommunerne ansvaret for den aktive beskæftigelsesindsats over for de forsikrede ledige. Tidspunktet for, hvornår den ledige senest skal aktiveres, er bestemt fra centralt hold, men selve indholdet i indsatsen skal besluttes i den enkelte kommune. Der er derfor risiko for, at den aktive arbejdsmarkedspolitik kommer til at bestå af 98 (91 jobcentre) forskellige beskæftigelsespolitikker. Det betyder, at den indsats, man tilbydes som ledig, kommer til at afhænge af den kommune, man bor i.

I maj 2009 kritiserede Rigsrevisionen kommunernes indsats overfor kontanthjælpsmodtagerne. Den overordnede kritik gik blandt andet på, at jobcentrene ikke sikrer, at kontanthjælpsmodtagerne får den beskæftigelsesindsats, de har krav på, og at der er store forskelle på, i hvilken grad jobcentrene opfylder kravene.¹ Herunder blev rettidigheden af samtaler og aktivering også kritiseret.

Hvis den nuværende kommunale linje bliver normen fremover, er der derfor risiko for en devalueret beskæftigelsesindsats.

I tabel 1 er rettidigheden med hensyn til jobsamtaler og aktivering vist for både arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere. Som det fremgår af tabellen, får dagpengemodtagerne i større grad aktivering og jobsamtaler til tiden end det er tilfældet for kontanthjælpsmodtagerne. Det skal dog bemærkes, at Arbejdsmarkedsstyrelsen i Jobindsats.dk anvender forskellige opgørelsesmetoder, når rettidigheden beregnes for hhv. dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere.²

Tabel 1. Jobsamtaler og tilbud til tiden - marts 2009

	Forsikrede ledige	Arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere
Første tilbud til tiden (pct.)	92,7	79,3
Gentagne tilbud til tiden (pct.)	85,5	71,8
Jobsamtaler til tiden (pct.)	88,8	67,1

Anm.: Kontanthjælpsmodtagere omfatter også starthjælpsmodtagere.

Kilde: AE på baggrund af Jobindsats.dk.

Den nye finansieringsmodel er skruet sådan sammen, at kommunerne får dækket 75 procent af udgifterne til dagpenge, når den ledige er i aktivering, og 50 procent af udgifterne i passive perioder. Hvis kommunen ikke aktiverer til tiden, bortfalder refusionen fra staten, indtil aktiveringen påbegyndes.

Kommunerne har derved fået et incitament til at aktivere til tiden, og endda til at aktivere tidligere end tidspunktet for ret og pligt til aktivering. Samtidigt er der en øvre grænse for, hvor mange penge en kommune kan bruge til aktivering pr. fuldtidsledig, før kommunen selv skal finansiere hele udgiften. Problemet er, at der ikke stilles krav til kvaliteten af aktiveringstilbuddene. Derved er der risiko for, at der bliver fokuseret på kvantitet i indsatsen frem for kvalitet.

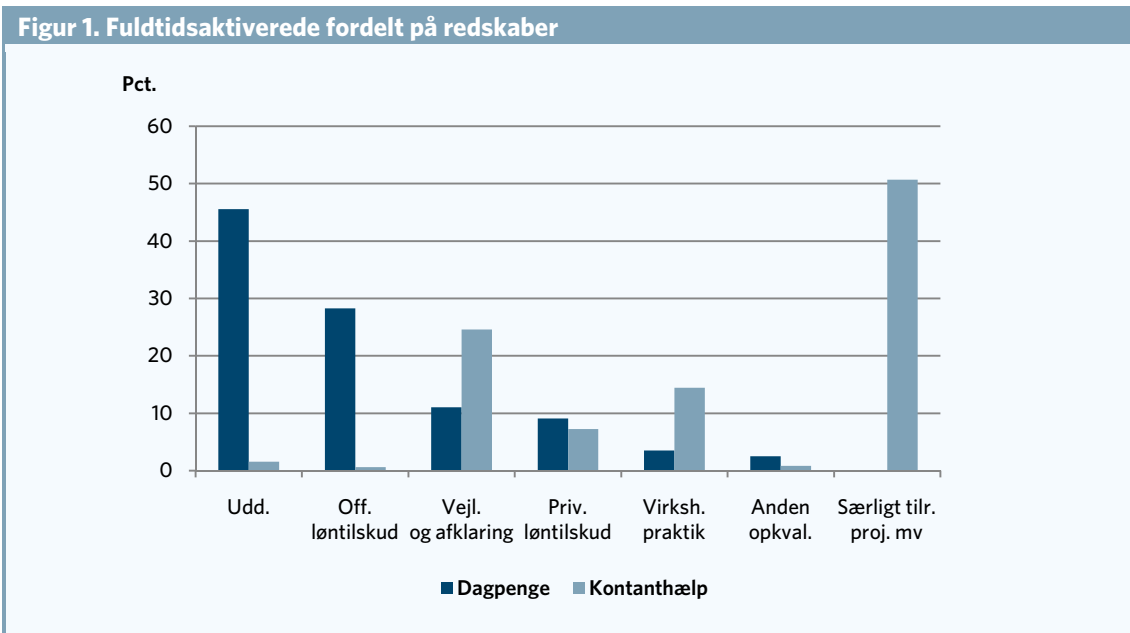
¹ Beretning til Statsrevisorerne om kommunernes beskæftigelsesindsats over for kontanthjælpsmodtagere", Rigsrevisionen 2008.

² Rettighedsmålingerne på kontanthjælpsområdet er ikke korrigeret for personer, der er fritaget for aktivering som fx sygdom, barsel mv. For dagpengemodtagere måles rettidigheden med hensyn til første tilbud først 8 uger senere end tidspunktet for ret- og pligt til aktivering. Endelig er der forskelle på, hvornår aktiveringen senest skal finde sted i de to systemer, ligesom varigheden på hhv. dagpenge og kontanthjælp opgøres på forskellig måde.

Store forskelle i aktiveringstilbud

Det er ikke kun i forhold til rettidigheden, at der er forskelle i indsatsen over for kontanthjælpsmodtagere og forsikrede ledige. Der er også store forskelle på de aktiveringstilbud, som i dag anvendes i indsatsen.

Som det fremgår af figur 1, består indsatsen over for de forsikrede ledige i høj grad af uddannelsesaktivering, der udgør lidt under halvdelen af aktiveringen, samt af forløb med løntilskud. I kontanthjælpsystemet udgør særligt tilrettelagte projekter mv. langt den største del af indsatsen efterfulgt af virksomhedspraktik samt vejlednings- og afklaringsforløb. Uddannelsesaktivering bruges stort set ikke i kontanthjælpsystemet, ligesom løntilskud kun bruges i mindre omfang.

Kilde: AE på baggrund af Jobindsats.dk. 4. kvartal 2007 til 3. kvartal 2008 (rullende år).

I og med at kommunen modtager en højere statsrefusion, når den ledige deltager i aktive tilbud, vil der med stor sandsynlighed ske ændringer i forhold til den indsats, de forsikrede ledige får i dag. Fokus på kvantitet i indsatsen frem for kvalitet vil betyde, at det er uddannelsesaktiveringen, der må stå for skud, da uddannelsesaktivering er dyrere end de øvrige aktiveringstyper.

Fortsat brug for uddannelsesaktivering

Uddannelsesindsatsen er én af hjørnestenene i den aktive beskæftigelsespolitik. Det skyldes, at de job, der opstår, kræver større kvalifikationsniveau, end de "gamle" job der nedlægges. Uddannelsesindsatsen sikrer dermed de lediges muligheder for at træde ind i nye job og påvirker dermed arbejdsstyrkens kvalifikationsniveau positivt, hvorved også beskæftigelsesudviklingen påvirkes i positiv retning. Det vil være at skyde sig selv i foden, hvis det er den nuværende kommunale linje uden uddannelsesaktivering, som bliver normen fremover.

I forhold til indsatsen overfor de forsikrede ledige er indsatsen overfor kontanthjælpsmodtagerne meget lidt belyst. Beslutningen om at flytte den samlede beskæftigelsesindsats til kommunerne er derfor et skridt, hvor man famler i blinde.